

Høringssvar ang NOU rapport

Jeg vil starte med å poengtere at selv om vi er mange tusen mennesker i en og samme minoritetsgruppe, er vi ikke like og har derfor ikke like behov og meninger. Når rapporten ble utarbeidet blir det kun snakket med en prosentdel av oss, og når vi ser reaksjonene til gruppen etter at de begynte å lese denne rapporten forstår vi at ikke alle kjenner igjen seg i den beskrivelsen som er gitt på oss. Så da er mitt spørsmål, hvor riktig er det å bruke en rapport som omhandler et helt folk, og store deler av det folket den handler om verken, kjenner igjen seg eller er enig i det som står??? Da vil jeg tro at tiltakene myndighetene setter opp og bruker mye penger på videre fremover også blir feil. Et eksempel er lese og skrive kursene som ble satt opp i Drammen, hvor ingen møtte opp. Her er det blitt gitt 825 000 kr til voksenopplæring fra VOX og ingen møter opp. Bortkastet penger.

Departementet ønsker særlig innspill på sine 9 foreslåtte tiltak.

1. Ta et tydelig oppgjør med fortiden, og offentlig bekrefte at staten tar ansvar for tidligere tiders overgrep og forsømmelser.

Jeg mener dette allerede er gjort. Vi har fått en unnskyldning for behandlingen som det vårt folk har fått. Her må vi tilgi, men ikke glemme. Nå må vi begynne å se fremover. Den beste måten myndighetene kan vise sin unnskyldninger videre fremover nå er å behandle oss som vanlige nordmenn, og ikke et folk med særegne behov. Norge er en av verdens beste land å bo i med alle mulige velferdsordninger. Er ikke det bra nok for oss? DET ER I ALLEFALL DET FOR MEG OG MIN FAMILIE.

2. Bygge opp tilliten mellom romanifolket/taterne og myndighetene. Sikre romanifolket/taterne reell deltakelse i prosesser som angår dem.

Dette er jeg enig i er veldig viktig, og det er derfor jeg er veldig skuffet over det UTVALGET som har skrevet dette. Mener de selv at de har gitt alle reisende en reell mulighet til deltakelse i prosessen med denne viktige rapporten? NEI det mener ikke jeg. Derfor blir ikke tilliten bygd opp, men forverret. Mange er nå skikkelig sinte og redde for hva denne feilslåtte rapporten skal brukes til. Å med feilslått mener jeg hvordan rapporten fremstiller det reisende folket i dag. Her må utvalget ta til seg kritikk og skylden i at de ikke har klart å betrygge folket med å informert om denne rapporten og den viktige hensikt. Det er tross alt våre liv som blir berørt her. Alle vet at informasjon og kunnskap gir trygghet, det burde også gjelde her. Foreningene jobber virkelig hardt med å informere og formidle informasjon om vårt folk rundt omkring i og utenfor Norges land, men de mislykkes sterkt i å informere sitt eget folk om så viktig ting som angår oss alle.

Vil myndighetene bygge opp tillit tilfellet etter det store tilitsbruddet som har skjedd nå er det viktig å høre på «folket» og ikke foreningene.

Det vil gi en trygghet i folket om det hadde fått en bekreftelse på at disse foreningene KUN snakker på vegne av sine betalende medlemmer og IKKE romanifolket generelt.

Ellers burde det finnes en kilde hvor vi uorganiserte kunne innhentet opplysninger som vedrører oss. Eks en nettside hvor info som omhandler oss alle blir lagt ut. Det er opp til hver enkelt og

holde seg oppdatert, men det er så mye enklere når du vet hvor du kan innhente opplysninger. Da hadde informasjonen gått direkte fra avsender til mottaker uten missforståelser.

3. Øke kunnskapen om romanifolket/taterne i statlige og kommunale etater og i skolen.

Vi er en gruppe mennesker med mange like særtrekk og felles historie, men vi er på mange områder veldig forskjellige. Derfor mener jeg det er veldig vanskelig å lage et fasitsvar på hvordan vi er som mennesker i dag. På grunn av så store forskjeller mellom oss alle sammen i dag er det vanskelig å lage informasjonsmateriell som alle kjenner seg igjen i. Er derfor viktig at vi selv tar på oss det ansvaret å informere de ulike offentlige instanser som vi er i kontakt med om hvordan vi er. Vi kan ikke settes i en bås. Vi er jo mennesker, ikke dyr av samme rase. Tanken bak å øke kunnskap er god, men jeg tror ikke det vil være enkelt å gi felles opplysninger som vil beskrive oss alle. Jeg mener at her må hver å stå ansvarlig selv for hva en må, vil og bør opplyse om seg selv til de ulike offentlige etatene.

4. Sikre at barn og unge med romani-/taterbakgrunn har likeverdig og reell tilgang til skole og utdanning.

Dette mener jeg også at alt allerede ligger til rette for. Det er vi som er småbarnsforeldre i dag som er pliktet til å passe på at våre barn får den skolegangen de har rett til. Alle jeg kjenner i dag med barn i skolen ser viktigheten av skolen. Det er våres egne holdninger som må forandres. Dette ser jeg har skjedd i stor grad de siste årene. Det er i alle fall ikke taternes landsforening sin fortjeneste at våre barn går på barnehage og skole i dag. Det er rett og slett blitt en holdningsendring i denne foreldregenerasjonen. Vi ser selv viktigheten av utdanning. Vårt folk er utrolige sterke og klarer alt de vil. Det har jeg sett og det tror jeg på. Selvfølgelig går dette utover den tradisjonelle reisingen vår. Å jeg må si at jeg føler veldig på å måtte gi opp litt av den tradisjonen, men det ofret må vi som foreldre ta dersom vi virkelig vil at barna våre skal ha en utdanning. Selvfølgelig hadde det vært perfekt om vi hadde fått et tilbud om tilrettelagt opplegg f.eks etter 18.mai. Det hadde vært en måte å ivareta både utdanning og kultur.

5. Forebygge diskriminering og gi gruppen en reell mulighet til å kunne rapportere om diskriminering, og få veiledning når de opplever diskriminering.

Vi forebygger diskriminering ved å ha samme rettigheter som alle andre. Særregler fører til mobbing og diskriminering. Dette sier jo seg selv. Skal vi få bort all diskriminering må vi få bort bruken av ordet TATER. Jeg og mine bruker selv det ordet, men etter å pratet litt med bygdefolket rundt hvor vi bor får de nærmest sjokk av at vi selv bruker dette ordet. Flere har fortalt meg at dette var et ord som ble brukt som et skjellsord på oss før. Ikke noe positivt tanker fra bygdefolket ang det ordet. Nå har jeg valgt å si reisende. Da unngår jeg at alle de negative gamle holdningene som har gått i generasjoner til bygdefolket skal komme opp. Dette unngår diskriminering for meg og min familie. Dersom vi allikevel opplever diskriminering kan vi anmelde dette til politiet. Om vi ser på taxi saken i Kongsvinger hvor Gustavsen ikke fikk jobb pga sin tilhørighet. Dette bli jo skikkelige media omtalt, og det sier meg at folket i Norge reagerer på diskriminering i dag.

6. Legge til rette for at det kan avklares om det har funnet og fremdeles finner sted rettstridige forhold, herunder menneskerettighetskrengelser. Vurdere om Den nasjonale institusjonen (NI) for menneskerettigheter, eller andre instanser, kan få en rolle som supplement til eksisterende klagemuligheter.

Det eneste jeg føler strider mot mine menneskerettigheter er tanken av å vite at jeg har blitt forsket på uten min viten. En gruppe mennesker med minoritetsstatus er veldig ømfindtlig og utsatt, og det ser vi i dag. Slik som denne rapporten er utarbeidet på har ført til mange krenkede forhold som etter hvert kommer til å havne i en rettsak. Denne oppgavene har blitt utført på helt feil måte, og har må utvalgets representanter samt demmes samarbeidspartnere stå til ansvar på hva de har gjort. I loven står det at enhver som blitt forsket på skal bli informert på forhånd. Å siden de har klart å lage statistikker basert på våre personnummer må de hatt tilgang til en del sensitive opplysninger. Metoden denne rapporten er blitt utarbeidet på strider imot dens opprinnelige hensikt. Å sikre våre rettigheter!

7. Sørge for at romanifolk/tatere får samme tilgang til rettigheter og muligheter i samfunnet som majoritetsbefolkningen.

Jeg synes det skulle blitt opprettet et nettsted hvor vi kunne gått inn å funnet informasjon om saker som er relatert til våre behov. Eks. Hvilken rettigheter hver enkelt barn har til tilrettelagt skolegang (uavhengig av opphav), hvordan kommunens gjeldsrådgivning kan hjelpe med å få kontroll på gjeld en har, hvordan kommunene kan hjelpe til med boliglån for vanskeligstilte, hvilken kurs som finnes i kommunen ang regnskapsføring osv osv. Vi trenger ikke et EGET TATER SENTER som gjør det samme som kommunesektoren allerede gjør. Det føler jeg er nedverdiggende. E vi liksom så DUMME at vi ikke klarer å oppsøke hjelp selv. Helt ærlig så har jeg enda ikke sett en av mitt folk som ikke har klart seg. Vi har veldig god taleevne så vi klarer å snakke for oss selv når det gjelder. Å det fåtall som ikke klarer det selv har de nære familie som kan hjelpe dem. Sånn har vi overlevd i flere generasjoner, så hvorfor skal vi ikke klare dette i dag. Men her er det også våre egen vilje som begrenser. Tviler på at noe senter med mennesker som ikke har folket tillit kan hjelpe så mange. Dette er mennesker med samme opphav og bakgrunn som oss andre. De har ikke mere kompetanse enn oss andre til å være rådgivere.

8. Revurdere sider ved erstatnings- og oppreisningsordningene som finnes i dag, for å sikre samordning og likebehandling.

Her har jeg for lite kunnskap. Ønsker alle som har blitt utsatt for urett en rettferdig oppreisning.

9. Finansiere ulike forskningsprosjekter som kan øke kunnskapen om romanifolket/taterne.

Dette tror jeg blir veldig feilslått. De aller fleste av oss vil ikke bli forsket på, fordi dette bygger opp under tanken på at vi er annerledes. Vi føler oss som nordmenn, men tanken på at jeg og mine barn skal bli forsket på gir meg skikkelig gåsehud. Tanken på at myndighetene i 2016 ser på mine barn som annerledes og må forskes på gjør meg skikkelig redd. Både jeg og min mann er begge av reisende på både mor og fars sider, men allikevel har ikke tanken slått oss på at barna være trenger særegne tilrettelegging for å kunne klare å fullføre skole. Dersom det blir mer forskning må dere i alle fall holde dere til de som selv vil, og ikke forske på en hel gruppe når en prosentdel sier ja.

Er viktig å være sikre på at veien videre faktisk er til hjelp for hele folkegruppen.